

Jog & Fegyver

Az elmúlt időszak bővelkedett médiaeseményekben, melynek elsődleges megnyilvánulása a rendőrség vezetői körében történt nagyarányú személycsere. Ez, valamint az igazságügyi és rendészeti miniszter távozása vélhetőleg visszaveti a lőfegyverekkel kapcsolatos jogszabályok reformját, mert jelen pillanatban még az sem világos, hogy ez a minisztériumi rendszer marad meg továbbra is, vagy pedig további átszervezés várható. Pedig olyan ígéretesen indult! Végre véleményt mondhattak azok is, akikről a jogszabály szól. Kár lenne az eddigi munkáért.

Meglehetősen sok fegyverbolt kapta meg az alábbi szövegezésű felhívást, melyek kézhezvétele után azonnal érdeklődni kezdtek tőlem, hogy miféle állami lenyúlásról van megint szó az újabb és párhuzamos engedélyezési eljárás során. Hiszen ők már rendelkeznek lőfegyver és lőszer kereskedelmére feljogosító engedéllyel. Mi történt ebben az országban?

Már az engedélyhez is engedély kell, és hová fog ez vezetni? - kérdezték tőlem és a kérdés jogos.

Még egy bőrt kell lehúzni a kereskedőkről, forgalmazókról, importőrökről, mert az eddig befizetett pénzekből nem lehetett ezt a piszkosul nagy hivatalnokapparátust eltartani.

Nézzük tehát a felhívást

„Tájékoztatom, hogy a haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény (Htv.) hatálybalépését követően a Magyar Köztársaság területén engedély nélkül tilos haditechnikai terméket gyártani vagy a haditechnikai szolgáltatást (pl. lőfegyver- és lőszerforgalmazást) nyújtani.

Eljárásomban megállapítottam, hogy a lőfegyverekről és lőszerokról szóló 2004. évi XXIV. törvény és a végrehajtására kiadott 253/2004. (VII. 31.) Korm. rendelet előírásai alapján a polgári rendeltetésű lőfegyverek és lőszer forgalmazására tevékenységi engedéllyel rendelkezik. Nyilvántartásunk alapján a cég nem rendelkezik haditechnikai szolgáltatási (forgalmazási) engedéllyel.

Tájékoztatom, hogy megjelent a Büntető Törvénykönyv módosítása, mely szerint az engedély nélküli hadiipari tevékenységet, vagy az engedély kereteinek túllépését a jogalkotó kettő évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel kívánja sújtani a törvény hatálybalépése után.

Már jelenleg is hatályos a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által kiszabható bírság mértékére és alkalmazására vonatkozó részletes szabályozásról szóló 262/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet (Kr.) Kr. 3. § (1) bekezdésének e) pontjának előírása szerint:

Hadiipari gyártás- és szolgáltatásfelügyeleti, haditechnikai külkereskedelmi, kettős felhasználású termékek és technológiák forgalmazásával, vegyi fegyverekkel, kábítószer-prekursorokkal kapcsolatos eljárásban ötszázezer forinttól tízmillió forintig terjed a bírság mértéke.

Felhívom a figyelmét, hogy amennyiben jelenleg is folytatnak lőfegyver- és lőszer-kereskedelmi tevékenységet (haditechnikai szolgáltatást) és a lőfegyverek és lőszer a Httv. mellékletének I. vagy III. fejezetében szerepelnek, akkor - igazolási kérelem benyújtása mellett - törvényi kötelezettségüknek a felhívás kézhezvételét követő 15 napon belül tegyen eleget. A megjelölt határnap lejártá után a Budapesti Rendőr-főkapitánysággal közösen soron kívüli helyszíni ellenőrzést fogunk végrehajtani és a törvényi kötelezettségek betartásának indokolatlan elmaradása esetén a hivatal élni fog a bírságolás jogával, figyelemmel a kereskedelemről szóló CLXIV. törvény 9. §-nak (1) bekezdésében meghatározott hatósági jogkörére.”

Nos, így szólt a hivatali dörgelem, melyet stilisztikailag célszerűtlen boncolgatni, mindenesetre a Kr. rövidítéssel csak történelmi vonatkozásban találok eddig, jelesen Kr. e., illetve Kr. u. (Krisztus előtt, Krisztus után, de tényleg csak a gyengébbek kedvéért) összetételben. A szövegbeli kiemelések, aláhúzások stb. igazából különösebb jelentőséggel nem bírnak és igazán nincs is semmi értelmük. A tartalmi résszel viszont nem árt foglalkozni.

Mint az köztudott, az engedélyezési eljárások eddig elsősorban egy rendőrhatalósági (igazgatásrendészeti) eljárás volt, melyre korábban az Áe., később a Ket. szabályai vonatkoztak. A Ket. azonban a Httv. miatt az alábbi rendelkezéseket is tartalmazza:

14. § (2) Törvény vagy kormányrendelet e törvény rendelkezéseitől eltérő vagy kizáró szabályokat állapíthat meg a haditechnikai eszközök és szolgáltatások, illetve a kettős rendeltetésű termékek és technológiák külkereskedelmének engedélyezésére irányuló eljárásban

- a) az eljárás felfüggesztésére,
- b) az egyezsége,
- c) az elektronikus ügyintézésre,
- d) az eljárás irataiba történő betekintésre,

- e) a bizonyítékok ismertetésére,
- f) a hatóság döntéseire,
- g) a jogorvoslatokra és a jogorvoslati fórumrendszerre,
- h) a jóhiszeműen szerzett jogok védelmére.

Persze ezzel nem is lenne nagyobb baj, ha a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal haditechnikai és export-ellenőrzési hatóság hadiipari osztálya nem szándékozna ebben a szegmensben a rendőrhatalóság fölé nőni, mintegy alárendelt helyzetbe kényszerítve az engedélyt kiadó rendőri szervet. Ez gyakorlatilag annyit jelent jelenleg, hogy a hivatal a jogalkotás útján kezdi kiterjeszteni a hatáskörét (ami jelenlegi jogalkotási eljárás során nem is nagy dolog, hiszen a témához nem értőkkel azt etetnek meg, amit akarnak) és ezáltal a rendőrhatalósági engedély mellett kötelezővé teszi a hivatal engedélyének beszerzését. Vannak olyan információk is, mely szerint a későbbiekben a rendőrhatalóság az engedélyezési eljárás során, mint a hivatal által bevont szakhatóság fog működni és kizárólag a hivatal engedélye lesz a mérvadó. Az, hogy ez most a hivatalon belüli pozícióharc eredménye vagy pedig a nagyobbik kormányzópárt által vezetett IRM és a kisebbik kormányzópárt által vezetett GKM harca-e, azt igazából nem tudni. Az mindenesetre tény, hogy a jelenleg önállóan működő és praktikusán egy államtitkár által felügyelt és így akár viszonylag függetlennek is mondható MKH-t (Magyar Kézilőfegyver és Lőszervizsgáló Kft.) állítólag igyekszik a hivatal saját szervezeti egységébe beolvasztani. Előre jelzem, hogy lesznek ebből még nagy bajok a fegyvertartók számára.

Az igazán nagy bajok viszont a melléklet tartalmával van, mely az alábbi fejezetekből áll össze. A fejezetek tételes kibontását terjedelmi korlátok miatt mellőzöm, legfeljebb egy-két esetben teszek ez alól kivételt az érdekesség kedvéért, ahol is a szövegkiemeléseket a későbbi kommentárok miatt alkalmazom. A mellékletbe foglaltak ugyanis a cikk elején jelzett hivatali felhívás által jelzett engedélyköteles kereskedelem alá tartozó eszközöket tartalmazza.

I. fejezet

Sima csövű fegyverek 20 mm-nél kisebb kaliberrel, más kézfegyverek és automata fegyverek 12,7 mm (0,50 hüvelyk/inch) vagy kisebb kaliberrel és tartozékok a következők szerint és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek (ML 1):

- a) puskák, karabélyok, revolverek, pisztolyok, géppisztolyok és géppuskák;
- b) sima csövű fegyverek:
 1. kizárólag katonai használatra tervezett sima csövű fegyverek,
 2. más sima csövű fegyverek:

- a. teljesen automata típusok,
- b. félautomata és pumpás működésű típusok;
- c. hüvely nélküli lőszerrel működő fegyverek:
- d. az a), b) és c) alpontokban engedélyezés alá vont fegyverek hangtompítói, különleges fegyverállványok, csatlakozó (kapcsolódó) elemek, fegyverek célzókészülékei, lángrejtői;
- e. az a), b) és c) pontokban engedélyezés alá vont fegyverek csomagolóeszközei, hordtáskái;
- f. az a), b) és c) pontokban engedélyezés alá vont fegyverek makettjei, metszetei.

II. fejezet

20 mm és ennél nagyobb kaliberű sima csövű fegyverek, más fegyverek és fegyverzetek 12,7 mm-nél (0,50 hüvelyk/inch) nagyobb kaliberrel, tűzvetők és tartozékok és az azokhoz tervezett különleges részegységek a következők szerint (ML 2):

- a) ágyúk, tarackok, gépágyúk, aknavetők, páncéltörő (tankelhárító) fegyverek, sorozatvetők, katonai lángszórók, hátrasiklás nélküli löfegyverek és az ezekhez tartozó lángrejtő eszközök,
- b) katonai füst-, gáz- és pirotechnikai vetők vagy generátorok,
- c) fegyverek célzókészülékei,
- d) az a), b) és c) pontokban engedélyezés alá vont fegyverek tartozékai, csomagolóeszközei, hordtáskái,
- e) az a), b) és c) pontokban engedélyezés alá vont fegyverek makettjei, metszetei.

III. fejezet

Lőszeres és mechanikus gyújtószerkezetek és az azokhoz tervezett különleges részegységek a következők szerint (ML 3):

- a) az I., II. vagy XII. fejezetek által engedélyezés alá vont fegyverek és fegyverzetek lőszerai,
- b) kifejezetten az a) pontban szereplő lőszeresekhez tervezett gyújtószerkezetek,
- c) az a) és b) pontokban szereplő lőszeresek, gyújtószerkezetek részegységei, csomagolóeszközei, beleértve a fegyvertartozékokat nem képező rakaszokat, tárákat is.

IV. fejezet

Bombák, torpedók, nem irányított és irányított rakéták, más robbanóeszközök és töltetek, valamint a hozzájuk tartozó eszközök és részegységek a következő felsorolás szerint, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek és a kifejezetten azokhoz tervezett alkatrészek (ML 4).

V. fejezet

Tűzvezető és kapcsolódó készülségi és riasztóeszközök, kapcsolódó rendszerek, ellenőrző, illesztő- és ellentevékenységi berendezései a következők szerint, amelyeket kifejezetten katonai célra terveztek és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és szerelvények (ML 5).

VI. fejezet

Szárzföldi járművek és részegységeik a következők szerint (ML 6).

VII. fejezet

Vegyvi vagy biológiai mérgező anyagok, könnygázok, radioaktív anyagok, kapcsolódó berendezések, összetevők, anyagok és technológiák a következők szerint (ML 7).

VIII. fejezet

„Energiahordozó anyagok” és kapcsolódó összetevők a következők szerint (ML 8).

IX. fejezet

Kifejezetten katonai használatra tervezett vízi járművek, különleges tengerészeti berendezések és tartozékok és azok alkatrészei a következők szerint (ML 9).

X. fejezet

Repülőgép, személyzet nélküli légi jármű, repülőgép-hajtómű (motor) és repülőgép-részegység, hozzátartozó berendezések és alkatrészek, amelyeket kifejezetten katonai használatra terveztek vagy módosítottak a következők szerint (ML 10):

h) harcoló személyzet által használt ejtőernyők és kapcsolódó berendezések, valamint teher ledobására vagy a repülőgép lassítására használatos eszközök:

1. ejtőernyők célba ugráshoz felderítők (rohamcsapatok) részére vagy légi deszantosok ledobásához,
2. teherejtőernyők,

3. siklóernyők, kihúzóernyők, fékezőernyők a ledobott testek stabilizálásához és irányításához (visszatérő kapszulák, katapultülések, bombák),
4. fékezőernyők katapultülés-rendszerekhez, a mentőernyők működésbe hozatala és lelobbanása sorrendjének szabályozására,
5. mentő- (visszatérő) ernyők irányított rakétákhoz, pilóta nélküli repülőgépekhez (céleszközkhöz), vagy űrjárművekhez,
6. megközelítő és/vagy célba juttató, továbbá a leszálláslassító ernyők,
7. más katonai ejtőernyők,
8. kifejezetten nagy magasságból történő ejtőernyős ugrásokra tervezett berendezések (ruhák, különleges sisakok, légzőkészülékek, navigációs eszközök).

XI. fejezet

A jelen jegyzékben másutt engedélyezés alá nem vont, kifejezetten katonai célra tervezett elektronikai berendezések, valamint kifejezetten ezekhez tervezett alkatrészek (ML 11).

XII. fejezet

Nagy sebességű, kinetikai energiájú fegyverrendszerek és kapcsolódó eszközök a következők szerint és az azokhoz tervezett különleges részegységek (ML 12).

XIII. fejezet

Páncélozott vagy védőberendezések és szerkezetek, valamint anyagok az alábbiak szerint (ML 13):

c) katonai sisakok,

d) testvédő páncélzat és védőruházat katonai szabvány, felsorolás vagy annak megfelelő követelmény szerint gyártva, és a kifejezetten azokhoz tervezett elemek/alkatrészek.

XIV. fejezet

Kifejezetten katonai kiképzési vagy hadgyakorlat forgatókönyvi szimulációs célú berendezések, gyakorló- (szimulátor) berendezések bármilyen tűzfegyver és fegyverzet használata begyakorlására, amelyek az I. vagy II. fejezetek szerint kerülnek engedélyezésre, és a kifejezetten azokhoz tervezett elemek/alkatrészek és szerelvények (ML 14).

XV. fejezet

Kifejezetten katonai használatra tervezett képletapogató (képalkotó/imaging) vagy ezeket zavaró berendezések és a kifejezetten ezekhez tervezett elemek/alkatrészek és szerelvények az alábbiak szerint (ML 15).

XVI. fejezet

Kovácsolt, sajtolt és más félkész gyártmányok, amelyek felhasználását engedélyezés alá vont termékekben lehet azonosítani az anyagösszetétel, geometriai méret vagy alkalmazás alapján, és amelyeket kifejezetten az I-IV, VI, IX, X, XII. vagy XIX. fejezet alapján engedélyköteles termék részére terveztek (ML 16).

XVII. fejezet

Különféle berendezések, anyagok és könyvtárak (adatbázisok) a következők szerint és a kifejezetten azokhoz tervezett elemek/alkatrészek/részegységek (ML 17):

- d) kifejezetten harctéri használatra tervezett műszaki (utász) eszközök,
- k) kifejezetten katonai használatra tervezett harctéri vagy táborigények között alkalmazható generátorok,
- l) kifejezetten katonai használatra tervezett vagy átalakított konténerek.

XVIII. fejezet

Gyártóberendezések a jelen jegyzékben felsorolt termékek előállításához/gyártásához, az alábbiak szerint (ML 18).

XIX. fejezet

Irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek (DEW), kapcsolódó berendezések vagy ellentevékenység eszközei és kísérleti modellek a következők szerint és a kifejezetten azokhoz tervezett fődarabok/részegységek/alkatrészek (ML 19).

XX. fejezet

Kriogén és szupravezető berendezések az alábbiak szerint, valamint a kifejezetten hozzájuk tervezett elemek/alkatrészek és szerelvények (ML 20).

XXI. fejezet

„Szoftver” a következők szerint (ML 21):

a) kifejezetten a jelen jegyzékben engedélyezés alá vont berendezések vagy anyagok kifejlesztésére, gyártására vagy felhasználására tervezett vagy átalakított szoftver.

XXII. fejezet

Technológia a következők szerint (ML 22):

- a) jelen jegyzék szerinti „technológia” a jelen jegyzék alapján engedélyköteles termékek kifejlesztésére, gyártására vagy használatára szolgáló és a VII. fejezet alapján nem engedélyköteles „technológia”,
- b) „technológia”, amely a jelen jegyzékben felsorolt termékek teljes gyártási eljárásának tervezésére, az elemek, részegységek, alkatrészek összeszerelésére, és azok működtetésére, üzemeltetésére és javítására szolgál még akkor is, ha a gyártási eljárás elemei nem engedélykötelesek.

XXIII. fejezet

Kifejezetten katonai célú felszerelések

- a) kifejezetten katonai alkalmazásra kifejlesztett, hadiruházati felszerelések, lábbelik, málhazsákok és hordeszközők,
- b) egyéni álcázó- és takaróeszközök,
- c) kifejezetten katonai alkalmazásra kifejlesztett túlélést biztosító eszközök, felszerelések.

XXIV. fejezet

Kifejezetten katonai célú szolgáltatások

XXV. fejezet

Kényszerítő és bünfelderítő eszközök

1. Kényszerítő eszközök:
 - a) gumibotok,
 - b) elektromos sokkoló eszközök,
 - c) mozgásszabadságot korlátozó eszközök az alábbiak szerint:
 - 1) kézbilincs,
 - 2) lábbilincs, szorítóbilincs,
 - 3) hüvelykujjbilincs, illetve -szorító és különleges rendeltetésű eszközök,
 - 4) klórbenzál-malononitrilt (CS) és klóracetofenont (CN) tartalmazó könnygázfajták,

5) természetes hatóanyagok.

2. Büntetőeszközök:

- a) lézeres ujjlenyomat-azonosító berendezés,
- b) számítógépes ujjlenyomat-azonosító berendezés,
- c) hangelemző és -azonosító berendezések és alkatrészek,
- d) mobil büntetővizsgálati laboratóriumok, ezek berendezései és tartozékai,
- e) speciális rendeltetésű biológiai, neurofizikai reakcióvizsgáló berendezések, illetve ezek alkatrészei és tartozékai.

XXVI. fejezet

Titkosszolgálati eszközök

1. Lehallgató eszközök, azok alkatrészei és tartozékai.
2. Lehallgató eszközök felderítésére, működésének kimutatására szolgáló eszközök:
 - a) telefonvonal-ellenőrző, a telefonbeszélgetés védelmét szolgáló, lehallgatást detektáló berendezések,
 - b) szélessávú zavaradók, akusztikus „fehérzaj”-generátorok,
 - c) rejtett adók felderítésére és helyének meghatározására szolgáló detektorok,
 - d) nem lineáris átmenet gerjesztésén alapuló detektálóeszköz passzív lehallgató-berendezések felderítésére,
 - e) ruházat alá rejthető, a beszélgetőpartnernél lévő adóberendezés vagy működő magnetofon felfedését biztosító eszközök.
3. A titkos vizuális megfigyelés eszközei.
4. A titkos behatolás eszközei.
5. Rejtjelző és titkosító berendezések.
6. Egyéb eszközök.

A jogszabály szövege szerint azonban nemcsak a fegyverekről és lőszerokről van tehát szó, bármennyire szeretnénk azt hinni, de a tártáskától a zöld zokniig minden a HIVATAL engedélyezési hatáskörébe került. Persze lehet állítani ennek ellenkezőjét is, azonban nem szabad elfelejteni, hogy használt eszközeink jelentős része kifejezetten „katonai célra tervezett” besorolású és ezen az alapon a hivatal gyakorlatilag mindent ellenőrizni tud és akar. Ezt a cikket e-mailen, vagyis az internet segítségével adom le a szerkesztőségbe - ebben a marha nagy melegben (július 21.) - amit szintén kifejezetten katonai kommunikáció céljára fejlesztettek ki eredetileg.

A legtöbb, vadászok által használt kalibert eredendően katonai célra készült, még akkor is, ha jelenleg már egyik hadsereg sem használja, mert van jobb. A sportolók ejtőernyőjét is kifejezetten katonai célra fejlesztették ki. Még boldogult tinédzserkoromban magam is ugrottam olyan RS-4/3-as ejtőernyővel és a hozzá tartozó BE-7-es mentőernyővel, amely a hadseregből került ki az RS-4/4 és BE-8 rendszeresítésekor.

A felsorolásban csak az olyan extrém dolgok kerültek kiemelésre, melyek egyébként szabadon tarthatók, birtokolhatók (fegyvertokok, célzó berendezések, hordtáskák, fegyver makettek, metszetfegyverek, táruk, rakaszok, hevederek és töltőlécek, gyalogsági ásó) és olyanok is, melyek már beépültek a napi biztonsági követelmények közé vagy legalább is beépülésük folyamatban van (ujjlenyomat- vagy hangazonosítással működő beléptető berendezések), illetőleg az üzleti szféra által maximálisan igényelt szolgáltatások (lehallgató berendezések felderítése, lehallgatás mentesség biztosítása).

Nem bontottam ki a kifejezetten katonai célra készült egyéb gépeket, például a kifejezetten katonai célra készült terepjárókat a VI. fejezet szerint, pl. Hummer, hogy most az UAZ típusú különleges rendeltetésű gépegységet ne is említsem, melyek ezek szerint szintén engedélyköteles kereskedelmi tárgyak.

Ezen túlmenően az engedélyköteles kereskedelemben tartozik a teljes katonai ruházat a sisaktól a bakancsig (benne a zokni), a túlélőcsomagok és mindezek hozzávalói. Ha ez a hivatal (csak azért is csupa kisbetűvel írtam, lesz, ami lesz) így tudja menedzselni magát, akkor még bugylibicskát is csak az engedélyükkel lehet az országba behozni.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd